

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 11/2021
18.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, др Илије Зиндовића и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вијекор Гавриловић, адвокат у ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром Инфраструктура железнице Србије Београд, Немањина б. ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеног против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2379/20 од 11.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 18. фебруара 2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2379/20 од 11.09.2020. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2379/20 од 11.09.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 747/18 од 04.03.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 747/18 од 04.03.2020. године одбијен је као неоснован тужбени да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде за исхрану у току рада за период од јануара 2015. године до децембра 2017. године исплати износ од укупно 363.285,33 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе од одређених датума до исплате, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за регрес за исти период исплати износ од укупно 138.047,92 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе од одређених датума до исплате, и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2379/20 од 11.09.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 747/18 од 04.03.2020. године. Одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, с тим што је

предложио да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/2014 87/2018 и 18/2020) за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, будући да је побијана пресуда о тужбеном захтеву за накнаду штете по основу неисплаћене накнаде за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор заснована на примени материјалног права која одступа од става израженог у правноснажним одлукама и одлукама Врховног касационог суда у идентичним чињеничним и правним ситуацијама. Стога је одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд налази да је ревизија основана.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је био у радном односу код туженог почев од 01.09.2015. године на основу Анекса број ... - .../...-...-.../.../... од 28.08.2015. године, Анексом V од 31.08.2015. године и од 01.02.2017. године уговора о раду од 04.02.2003. године. Назначене анексе тужилац је закључио са овде туженим који је основан статусним променама Привредног друштва Железнице Србије АД Београд. У периоду на који се односи тужбени захтев тужени послодавац у обрачуну зарада није посебно исказивао износе исплаћене запосленима по основу исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, односно накнаде по том основу нису приказане као посебне ставке. Уговор о раду за тужиоца, са припадајућим анексима, као и Колективни уговор важећи код туженог у односном периоду, не утврђују висину накнаде ових трошкова, али одредбама Колективног уговора прописано је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одморасведена на један радни час.

Нижестепеним одлукама је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде регреса за годишњи одмор, као и накнаде на име трошкова исхране у току рада, на основу закључка судова да околност што висина накнада није вредносно исказана у обрачунским листама запослених, и што се не може утврдити у ком проценту учествују у вредности једног радног часа, не значи да запослени, па и овде тужилац нису остварили право на ове накнаде, да је ствар опредељења послодавца да ли ће прописати да се право на накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора обрачунава и исплаћује као посебна накнада, или ће право на ове накнаде које по основу рада припадају запосленом, бити исказане као саставни део вредности једног радног часа. Када Колективни уговор и уговор о раду не утврђују висину накнаде трошкова, већ се општим актом одређује да се они урачунавају у цену радног часа, као елементи за обрачун основне зараде, тада запослени не може са успехом потраживати посебну исплату новчаних износа из ових основа, јер нема одговарајућег општег акта и инструмента за њихову конкретну реализацију. Висина спорних накнада не може бити утврђена применом параметара утврђених ранијим колективним уговором послодавца претходника туженог који су били на снази у време важења Закона о радним односима („Сл. гласник РС“ бр.55/96... и 43/2001), јер по

одредбама тог закона ове накнаде нису имале карактер зараде, већ других примања, на које се не плаћају порези и доприноси.

Врховни касациони суд налази да је у доношењу нижестепених одлука погрешно примењено материјално право, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду прописано је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, прописано је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима утврде висину ових накнада. Међутим, у конкретном случају тужени такав акт није донео. При том, висина накнаде трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. Због тога, не може се прихватити закључак другостепеног суда, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да висина тих накнада није могла бити утврђена, нити су износи накнада исказани у платној листи, како је то прописано чланом 105. став 1. и чланом 121. став 1. Закона о раду. На основу изнетог, произлази закључак да је тужени, у погледу исплате наведених накнада, цитиране законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

Због погрешне примене материјалног права од стране нижестепених судова чињенично стање је остало непотпуно утврђено, јер није утврђена висина припадајућих накнада тужиоцу по основу трошкова за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор у спорном периоду. Првостепени суд у делу којим је утврђена висина предметних потраживања, по параметрима из Колективног уговора послодавца („Сл. гласник РС“, бр 37/95), није прихватио са разлога што у спорном периоду није био на правној снази. Према изнетом, остала је неутврђена припадајућа висина на име накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора тужиоцу, применом одговарајућих параметара.

Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци, укинуо нижестепене пресуде, и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење, јер због изосталог утврђења о чињеницама о припадајућим месечним износима тужиоцу по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење исхране у току рада, није било услова за преиначење пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић